

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Actuacions inspectores i Pla estratègic de la Inspecció de Treball i Seguretat Social 2018-2020

23-05-2018

El Butlletí Oficial de l'Estat del dia 19 d'abril de 2018 ha publicat la [Resolució d'11 d'abril de 2018](#), de la Subsecretaria, per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres de 6 d'abril de 2018, que aprova el **Pla estratègic de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per al període 2018-2020**. La Inspecció de Treball i Seguretat Social és un organisme autònom estatal, els Estatuts del qual van ser aprovats pel [Reial decret 192/2018, de 6 d'abril](#), al qual correspon l'exercici de les funcions que la [Llei 23/2015, de 21 de juliol](#), ordenadora del Sistema d'Inspecció de Treball i Seguretat Social encomana a la Inspecció de Treball i Seguretat Social, sens perjudici del que estableix respecte de les comunitats autònomes que, com **Catalunya**, han rebut el traspàs de la funció pública inspectora.

Entre les funcions encomanades a la Inspecció de Treball i Seguretat Social hi ha la **vigilància i exigència del compliment de les normes legals i reglamentàries que regulen el Sistema de la Seguretat Social**. A aquest efecte, s'ha creat l'**Oficina Nacional de Lluita contra el Fraud**, que és l'òrgan encarregat de l'impuls i la coordinació de l'aplicació de les mesures de lluita contra el treball no declarat, l'ocupació irregular, el frau a la Seguretat Social i les que es determinin, així com de la seva coordinació i integració en el conjunt de l'actuació inspectora.

La Inspecció de Treball i Seguretat Social va dur a terme, l'any **2017**, un total de **1.012.232 actuacions inspectores**, i va inspeccionar 539.624 centres de treball. De resultes d'aquestes actuacions, s'han estès actes d'infracció per un import de 279 milions d'euros, i de liquidació per un import de 944 milions d'euros, han aflorat 86.989 ocupacions irregulars i 92.925 contractes de treball celebrats en frau de llei, que han estat transformats en indefinits. En el període **2012-2017**, la Inspecció de Treball i Seguretat Social va efectuar expedients liquidadors per un import de **6.160 milions d'euros**, i van aflorar **mig milió d'ocupacions irregulars**. En aquest mateix període es van fer 234.772 actuacions en matèria de **control de prestacions de la Seguretat Social**, i es van constatar 90.659 infraccions en aquesta matèria.

Per tant, la incidència de les actuacions inspectores en matèria de Seguretat Social és extraordinàriament important per al sosteniment del Sistema de Seguretat Social, tant pel que fa referència a la detecció d'irregularitats en la cotització com en la lluita contra l'economia

submergida i l'ocupació irregular, especialment si tenim en compte que el total d'efectius (inspectors i sotsinspectors) no arriba als 2.000 en el total de l'Estat. La **ràtio a Espanya és d'un inspector/sotsinspector per cada 12.807 treballadors actius**, aproximadament, un 28% per sota de la ràtio assenyalada per l'OIT, tal com s'indica en l'[Informe del Consell Econòmic i Social \(CES\)](#).

Pel que fa referència al nou Pla per als anys 2018 a 2020, es fixa com a objectiu estratègic, entre d'altres, **millorar la garantia de compliment de la legislació en matèria de Seguretat Social, economia irregular i estrangeria**, incloent-hi una línia estratègica específica per actualitzar el conveni de col·laboració amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària, a fi de facilitar l'accés a nous canals d'informació per arribar a noves modalitats de frau en l'afiliació i la cotització a la Seguretat Social. **Altres línies estratègiques destacades** en aquesta matèria, que seran objecte d'actuació per part de la Inspecció de Treball i Seguretat Social durant els quatre anys vinents, són les següents:

- En col·laboració amb l'Institut Nacional de la Seguretat Social i inspectors mèdics de la Seguretat Social, establir un marc estable de **col·laboració en matèria de malalties professionals i protecció de la salut dels treballadors** que, estant afectats per una declaració d'incapacitat permanent, desenvolupen treballs compatibles.
- Intensificar les actuacions de lluita contra el **frau en la celebració de contractes en pràctiques i per a la formació**, mitjançant campanyes específiques destinades a revisar-los, tant des d'una perspectiva laboral com de seguretat social.
- Harmonitzar els procediments d'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per als supòsits en els quals els **fets investigats puguin ser constitutius de delicte**, amb l'objectiu d'aconseguir una major efectivitat tant en l'actuació inspectora inicial, com en la defensa posterior en instàncies judicials dels drets dels treballadors i Seguretat Social afectats.
- Impulsar la subscripció d'un conveni de **col·laboració entre la Inspecció de Treball i Seguretat Social i la Fiscalia General de l'Estat**, per fomentar una recerca ràpida, eficaç i coordinada en relació amb els delictes contra la Seguretat Social i els drets dels treballadors dels quals la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en l'exercici de les seves funcions, tingui coneixement.
- Reforçar la **coordinació amb l'Administració de Justícia** i afavorir la relació institucional, així com un intercanvi d'informació fluid amb la finalitat, d'una banda, d'agilitar l'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social i, de l'altra, augmentar l'eficàcia dels resultats d'aquest servei públic.
- Reorientar els actuals acords de col·laboració cap a les noves modalitats de frau establint conjuntament **indicadors de seguiment d'acord amb el nou procediment de gestió de recaptació de quotes** (nou sistema SILTRA de liquidació directa).
- En col·laboració amb el Departament d'Inspecció Financera i Tributària de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, **dissenyar nous plans d'actuació conjunta i/o coordinada en l'àmbit de la infracotització a la Seguretat Social, el treball autònom falsament declarat i l'economia irregular**.
- Establir **acords de col·laboració amb les comunitats autònomes en matèria de treball no declarat, ocupació irregular i frau a la Seguretat Social**, per intensificar l'actuació inspectora amb caràcter estacional.
- **Becaris i pràctiques no laborals**: 1) Ampliar les actuacions dirigides a detectar si mitjançant aquestes figures s'encobreixen veritables relacions laborals. 2) Establir un nou programa d'abast general. 3) Elaborar un nou procediment operatiu que inclogui llistes de comprovació, així com una guia de suport a l'activitat inspectora.
- **Fals treball autònom**: 1) Elaborar protocols i guies d'actuació que permetin la detecció de fals treball autònom. 2) Establir conjuntament un nou sistema de detecció mitjançant encreuament de dades amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària i la Tresoreria General de la Seguretat Social. 3) Dissenyar un sistema per a la cerca d'empreses interposades que afavoreixin aquesta tipologia de frau.

- **Formació professional per a l'ocupació:** 1) Establir nous procediments d'inspecció en matèria de formació professional per a l'ocupació en col·laboració amb la unitat especial d'Inspecció en aquesta matèria. 2) Intensificar les relacions amb les entitats competents en la matèria per intercanviar informació, coordinar actuacions i establir una planificació adequada. 3) Definir un programa de formació inicial i permanent en matèria de formació professional per a l'ocupació.
- **Integració de les dades del fitxer de conceptes retributius abonats en el procediment inspector,** que millori la detecció i la liquidació de possibles diferències de cotització, mitjançant el seu tractament en l'eina de lluita contra el frau.
- **Activitats a través de plataformes d'Internet:** 1) Definir un procediment operatiu de treball amb relació a les empreses que operen a través de plataformes a Internet. 2) Impartir, en col·laboració amb altres organismes públics, formació especialitzada a inspectors i sotsinspectors. 3) Implantar programes pilot en diferents comunitats autònomes.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació